THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچيءَ ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت حيدرآباد
68 Years 1958 - 2025
Regd. No. 2430-13
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

ڪراچيءَ ۾ تباهي جو خطرناڪ منصوبو ناڪام، افغانستان مان آندل 9 هزار ڪلو بارود سان 3 دهشتگرد گرفتار

اعليٰ انٽيليجنس اداري جي اٽڪ ڪوششن سان قابل اعتماد معلومات تي بروقت ۽ فيصلو ڪندڙ آپريشن کان پوءِ ڪاميابي حاصل ڪئي وئي

ڪيترن ئي ڏينهن ۽ راتين جي سخت محنت کان پوءِ هڪ دهشتگرد کي گرفتار ڪيو ويو، بچا کڇا کان پوءِ به وڌيڪ دهشتگرد سوڪڙا ڪيا ويا: ايڊيشنل آءِ جي سي ٽي ڊي

دهشتگردن ۾ جليل احمد عرف فريد ، نياز قادر عرف ڪنگ، حمدان عرف فريد شهر کان 40 ڪلوميٽر پري هڪ گهر کرائي تي ورتو هو جتي بارودي مواد لڪايو ويو

انٽيليجنس ايجنسين مڪمل راڄداري سان انساني ۽ ٽيڪنيڪل وسيلن ذريعي آپريشن ڪندي 30 کان وڌيڪ پلاسٽڪ بم، 9 بارودي مواد هٽ ڪري ورتو

بارودي مواد افغانستان کان بلوچستان ۽ پوءِ ڪراچيءَ آڻيو ويو، ٽيٽ درڪ پاڙيسري ملڪن مان هڙايو پئي ويو، هندستاني مفادن لاءِ ڪم ڪندڙ دهشتگرد گروپ منصوبي ۾ شامل آهن

بارودي مواد کي حب جي علاقي ۾ محفوظ طور تي ناڪاره بڻايو ويو، قانون لاڳو ڪندڙ ۽ انٽيليجنس ادارا دهشتگردي جي پاڙ پٽڻ لاءِ پرعزم آهن: ذوالفقار لاڙڪ / ڪيپٽن (ر) غلام اڪبر مهيسر

ڪراچي (ڪيپٽن (ر) غلام اڪبر مهيسر هٿ اهر ذوالفقار لاڙڪ ۽ ايڊيشنل آءِ جي سي ٽي ڊي

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

پاڪستان جي دشمن ملڪن کي هر محاذ تي ناڪامي ۽ جو منهن ڏسڻو پوندو، شرجيل ميمڻ

اسان جي پوليس، سيڪيورٽي فورسز ۽ انٽيليجنس ادارا انتهائي مستعد ۽ چوڪس آهن

ڪراچي ۾ بن ٽن کان وڌيڪ بارودي مواد هٽ ڪري خطرناڪ منصوبي کي ناڪام بڻائي ڇڏيو آهي

پارت ۽ افغانستان پاران شديد ناڪامين کانپوءِ پراڪسي دهشتگردن کي استعمال ڪيو پيو وڃي

ڪراچي (ريپورٽ : راهب ڪاڪا) سنڌ جي سينيئر وزير ۽ اطلاعات، ٽرانسپورٽ ۽ ماس

ڊائريڪٽ جاري صوبائي وزير شرجيل انعام ميمڻ دهشتگردي جي هڪ وڏي منصوبي

ڪي ناڪام بڻائڻ تي سيڪيورٽي ادارن کي

بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

9 مئي جي واقعن ۾ دهشتگردي ٽوڙ عدالت ۾ داخل ٻيان تي برائي لاءِ ٻه رڪني بنڪ جوڙڻ رٿي

لاهور (اي پي پي) لاهور هاءِ ڪورٽ ۾ 9 مئي تي ياهيون ڊيڊ ۽ نقصان پهچائڻ

بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

مخالف ڌر اچا تائين ڪاڪهين لاءِ رابطو ناهي ڪيو: آياز صادق

قومي اسيمبلي ۾ اپوزيشن ليڊر جي ڏنڊوري جو عمل اڄ ڏينڊ آڇلاس ۾ شروع ڪيو ويندو

مخالف ڌر جي ميمبرن جي صحيحين جي ڇاڻ ۽ تصديق کان پوءِ ڪارروائي اڳتي وڌندي

اسلام آباد (اي پي پي) قومي اسيمبلي جي اسپيڪر سردار آياز صادق چيو آهي ته

مخالف ڌر اچا تائين ڪاڪهين لاءِ رابطو ناهي

بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

وينزويلا جي ٽئين سربراهه کي آمريڪا سان سهڪار نه ڪرڻ جي وڏي قيمت ادا ڪرڻي پوندي: آمريڪي صدر

صدر ٽرمپ وينزويلا ۾ تيل، گيس ۽ ٻين وسيلن تائين پهچ نه ڏيڻ جي صورت ۾ ملڪ تي ٻي وڏي حملي جي ڌمڪي ڏني

جيڪڏهن وينزويلا جي انتظاميا جا باقي اڳواڻ تعاون نه ڪندا ته آمريڪا وينزويلا تي ٻيو وڏو حملو ڪري سگهي ٿو: ٽرمپ

وينزويلا جي عارضي صدر ديلسي روڊريگوز آمريڪا سان متوازن ۽ احترام تي ٻڌل لاڳاپن جو مطالبو ڪري ڇڏيو

واشنگٽن (اي پي پي) آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ وينزويلا جي ٽئين سربراهه کي ڏهڪي ڏني آهي ته ڊيڏي جي صورت ۾ وينزويلا تي ٻيو وڏو حملو ڪيو ويندو

صدارت جي آفيسر ڪيٿرين ليويٽ جو چوڻ آهي ته آمريڪا وينزويلا جي تيل جي صنعت کي ٻيهر پنهنجي ڪنٽرول هيٺ آڻڻ چاهي ٿو

آمريڪا وينزويلا جي تيل جي شعبي ۾ 100 ارب ڊالر کان وڌيڪ جي سيڙپڪاري ڪري چڪو آهي

صدارت جي آفيسر جو چوڻ آهي ته آمريڪا وينزويلا جي تيل جي شعبي ۾ 100 ارب ڊالر کان وڌيڪ جي سيڙپڪاري ڪري چڪو آهي

سيڙپڪاري ۾ ايڪسن موبل، شيورون، ڪونوڪو فلپس ۽ ٽوٽل انرجيز جهڙيون ڪمپنيون شامل آهن

ڪيريبين سمنڊ ۾ آمريڪي بحريه جي وڏي موجودگي ۽ وينزويلا جي ويجهو تيل جي ٽينڪرن تي قبضي جي ڪوشش کان پوءِ ٽرمپ جي ڌمڪي سامهون آئي آهي

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

وزيراعظم جي بنگلاديش هاءِ ڪميشن آمد، خالده ضياءَ جي لاڏاڻي تي تعزيت

ٻيڪر خالده ضياءَ پاڪستان ۽ اڄ جي عوام جي مخلص دوست هئي: وزيراعظم شهباز شريف

بنگلاديش جي عوام سان ڏاڪ ۽ شريڪ آهيون، الله تعاليٰ مرحومه کي جنت الفردوس ۾ عطا فرمائي

سلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف ڪاهه سوسر ڏينهن بنگلاديش جي آپاڻي وزيراعظم ۽ بنگلاديش

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

شهيد پٽ جي ڏڻ ايتمي پروگرام سبب ملڪ اڄ محفوظ آهي: راجا پرويز اشرف

آڪٽوبر وزيراعظم ذوالفقار علي ڀٽو شهيد جي شهادت جو ڏهين منفرد آئين ڏنو

قائداعظم شهيد ذوالفقار علي ڀٽو هڪ شهيد ساڻ شخصيت ۽ عظيم آڳواڻ هو: پ پ پ رهنما

لاهور (اي پي پي) پاڪستان پيپلز پارٽي

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

پارت روس جي تيل جي معاملي تي سهڪار نه ڪيو تہ ملس آڇا وڌيڪ ٽيرف لڳائيو ويندو: آمريڪا

آمريڪا روس جي تيل جي معاملي تي پارت جو موقف رد ڪندي جو سنجيدگي سان جائزو ورتو رهيو آهي: ٽرمپ

پارٽي وزيراعظر نريندر مودي آمريڪي صدر ٽرمپ کي يقين ڏيارڻ هوند پارت روس کان تيل جي خريداري بند ڪري ڇڏيندو

ڇيڪڊهن پارت روس جي تيل جي معاملي تي سهڪار نه ڪيو تہ ملس آڇا وڌيڪ

ٽيرف لڳائيو ويندو ڪشمير سيڊيا سروس

بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

آسان جي ملڪ ۾ ٽيلنٽ جي ڪوٽ ناهي: شزه فاطمه

ماحولياتي تبديلين جو مقابلو ڪرڻ لاءِ نوجوانن کي تيار ڪرڻو آهي

ڪهڙ مهينن ۾ فائيو جي انٽرنيٽ سروس کي لانچ ڪري رهيا آهيون

اسلام آباد (اي پي پي) انفارميشن

بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

والاريل ڪشمير تي پارت جو غيرقانوني قبضو آسان جي عهد جو هڪ سنگين المييو آهي: نائب وزيراعظر ڊار

ڪشميري عوام تي پارت جو ڏاڍ ناقابل قبول آهي، عالمي برادري هندستان جي جارحانه قدمن جو خاتمو آڻي، وزيراعظر

5 جنوري تي ڪڊيل قومن جي سلامتي ڪائونسل جي اجلاس ۾ ڪشميري عوام جي حق خودارادئ کي تسليم ڪيو ويو، طئي ٿيو تہ جموں ۽ ڪشمير رياست جي مستقبل جو فيصلو غير جانبدار راءِ شماريءَ سان ڪبندو

پارت جي جموں ۽ ڪشمير تي غير قانوني قبضي سبب امو مهينو پورو نہ ٿي سگهيو، ڪشميري عوام پاڻي ڏاڪ ڪشميري عوام جا حوصلا ناهي ڪهڻائي سگهيو: شهباز شريف

ڪشميري عوام، پارت جي منظر ڏاڍ انساني حق جي وسيع پنهائي ٿي خلاف ورزين ۽ پنهنجي وقار جي پائمالي کي منهن ڏئي رهيو آهي، ڪشمير جي عوام سان اٽڪ ڪهڪهيءِ جو اظهار ڪيون ٿا: نائب وزيراعظر

ڪڊيل قومن جي ضڙا اسيمبلي هر سال خودمختياريءَ جي حق جي حمايت ۾ پنهنجي قرارداد ان جي تريهين اين جي توثيق ڪري ٿي، ڪشميري عوام خودمختياريءَ جو حق حاصل ڪرڻ جي متضاڊي جدوجهد ۾ ثابت قدم رهي آهي

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظر شهباز شريف پير تہ 5 جنوري تي

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

ڪشمير مسئلو حل ٿيڻ تائين ڏکڻ ايشيا ۾ پائيدار امن ممڪن نہ آهي: بلاول ڀٽو زرداري

عوام ڏهاڪن کان ظلم، تشدد ۽ بنيادي انساني حقن جي پامالي کي منهن ڏئي رهيو آهي

حق خودارادئ ڪ ناقابل تنسيخ حق آهي، جنهن جي ضمانت عالمي قانون ۽ اقوام متحده جي منشور ۾ ڏنل آهي

پيپلز پارٽي قائد ۽ شهيد بينظير ڀٽو جي رستن تي هلندي هر فورم تي ڪشميرين جو آواز بڻجندي

ڪراچي (ريپورٽ) پيپلز پارٽي چيئرمين بلاول زرداري جو يورپ جي خودمختياريءَ جي حق ۾ ۽ پيپلز پارٽي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري

آزاديءَ ڪشمير جي سوڀڻي ديس پيغام

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

پاڪستان ڪشميري عوام لاءِ پختي حمايت جاري رکندو: رانا مشهود

ڏاڪا ڏڪاري ويڙهي باوجود دنيا ڪشميري عوام کي انصاف ڏيڻ جو واعدو پورو نہ ڪيو

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظر پورٽ

سنڌ ڪابينا جي فنانس ڪميٽي پارلان ڪيترين ئي ترقياتي ۽ غير ترقياتي اسڪيمن لاءِ فنڊن جي منظوري

فنانس ڪميٽي جي اجلاس ۾ صوبائي وزير ناصر شاهه، سعيد غني ۽ ڪهرو وزير داخله ضياءُ لنجار شرڪت ڪئي

يونيورسٽيز ۽ بورڊز جي نان اي ڊي پي اسڪيم سميت سڪر ۽ حيدرآباد جي چوڌ منصوبن لاءِ فنڊ منظور

اجلاس ۾ ڪراچي لٽريچر فيسٽيول جي انعقاد سميت مختلف منصوبن جي پڻ منظوري ڏني وئي

ڪراچي (ريپورٽ) سنڌ ڪابينا جي فنانس ڪميٽي جو اجلاس سومر جي ڏينهن منعقد ڪيو جنهن ۾ صوبائي وزير بلديات سيد ناصر حسين شاهه، صوبائي وزير سحت

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

لکي ميرٽ تي دهشتگردن جو ٽيڪيڪاري جي بس تي حملو، هڪ ڇوڪرو مارجي ويو، ڪيترائي زخمي

دهشتگردن خانگي سيمينٽ فيڪٽري جي گاڏي کي آءِ اي ڊي ڏماڪي سان نشانو بڻايو: سيڪيورٽي عملدار

بن عورتن سميت 9 ڇڻا زخمي ٿي پيا، جن کي امدادي ڪارروائين بعد فوري طور ويجهي اسپتال منتقل ڪيو ويو

پشاور (اي پي پي) لکي ميرٽ جي علاقي ٽاور خيل ٻوڙ ريجهر گذرڻ ڏينهن

اسلام آباد: اسپيڪر آياز صادق ڪي پي ٽي آءِ جو چيف وهپ مخالف ڌر جو آڳواڻ چونڊڻ بابت درخواست ڏني رهيو آهي

شهيد پنهنجو شاگرديءَ واري ويڙهه ۾ قربانيءَ ڏيڻ جي خواهش ٽيڪيداري هيٺ: راڻو وزير

ڪنهن کي به اندازو نه هو تہ اهو پاڻ اهڙو عظيم اڇوتائي پنهنجي جنهن جون خدمتون نسلن تائين ياد رکيون

وزيراعظم پاڪستان ڪانهون ۽ شهيد پنهنجي پٽن کي پنهنجي پيڙن جي قرباني ڏيڻ لاءِ تيار هئا

هن ملڪ کي 1973ع جو آئين ڏنو پارٽ کان 90 هزار جنگي قيدين جي آزادي يقيني بڻائي

پاڪستان لاءِ ڪشمير هڪ ناويل ڪاز آهي: رانا قاسم نون

سفارتي فرنٽ تي ڪشمير مسئلو پاڪستان لاءِ اهر آهي ۽ رهندو

ڪشمير مسئلي جو منصفانہ حل خطي ۾ امن ۽ آشتر آهي: سرفراز بگٽي

ڪشميري عوام جي جدوجهد ۾ حتمي مدد ڪرڻ ۾ ڪابہ ڪسر نہ ڇڏينداسين: اپوزيشن آزاد ڪشمير

ڪشميري عوام جي جدوجهد ۾ حتمي مدد ڪرڻ ۾ ڪابہ ڪسر نہ ڇڏينداسين: اپوزيشن آزاد ڪشمير

ملڪ جا ڪيترائي سياسي ۽ عوامي حلقا ڪاميابي ٿيٽر جي ڪاميابيءَ تي خوشي جو اظهار ڪري رهيا آهن

26 فيبروري ۽ 27 فيبروري آئيني ترميمن کان پوءِ ڪنهن به قسم جو اعتماد باقي ڪانہ رهيو

ملڪ کي بحران مان ڪڍڻ لاءِ آءُ ڪاڻ جهڙي ٽيڪنوڪريٽ حڪومت جي ضرورت آهي: مجلس وحدت المسلمين جو سربراهہ

شهباز شريف ڪي ايف سي، اسڪول ايجوڪيشن پوليس، رڪي اينڊ سرپرز سميت پنجاب جي ڪيترن ئي ريٽائر ملازمن جي پنشن ڪاٽڻ جو فيصلو واپس

ڪراچي ۾ ريوڙي درجي جا ڪاروبار ملڪي معيشت لاءِ خطرناڪ آهن، وزيراعظم

ڪراچي ۾ ريوڙي درجي جا ڪاروبار ملڪي معيشت لاءِ خطرناڪ آهن، وزيراعظم

سنڌ جي مختلف ڪاٽن مل رٽائرڊ ٽيلي ملازمن کي ٿوري طور پارٽ رقمون ادا ڪرڻ جو حڪم

مهانگائي خلاف مظاهرا، ايراني حڪومت طرفان شهرين جي ڪاهوار لاءِ آٽي جو ٽرانسپورٽ

شهري هر مهيني 10 لک ٽوماڻ (اڪثر 7 ٻارن) جي برابر رقم وصول ڪري ٿا: ايران جو ترجمان

ڪنهن کي به اندازو نه هو تہ اهو پاڻ اهڙو عظيم اڇوتائي پنهنجي جنهن جون خدمتون نسلن تائين ياد رکيون

وزيراعظم پاڪستان ڪانهون ۽ شهيد پنهنجي پٽن کي پنهنجي پيڙن جي قرباني ڏيڻ لاءِ تيار هئا

هن ملڪ کي 1973ع جو آئين ڏنو پارٽ کان 90 هزار جنگي قيدين جي آزادي يقيني بڻائي

پاڪستان لاءِ ڪشمير هڪ ناويل ڪاز آهي: رانا قاسم نون

سفارتي فرنٽ تي ڪشمير مسئلو پاڪستان لاءِ اهر آهي ۽ رهندو

ڪشمير مسئلي جو منصفانہ حل خطي ۾ امن ۽ آشتر آهي: سرفراز بگٽي

آءِ پي ڪشميري عوام بنيادي ۽ عالمي طور تي تسليم ٿيل حق کان محروم آهي

انساني حقن جي عالمي علمبردار ادارن کي ڪشمير ۾ سڀاڻ ٿيندڙ ڪارين ڪرائسز جو نوٽيس وٺڻ گهرجي: آزاد ڪشمير جي اپوزيشن

ڪشميري عوام جي جدوجهد ۾ حتمي مدد ڪرڻ ۾ ڪابہ ڪسر نہ ڇڏينداسين: اپوزيشن آزاد ڪشمير

ملڪ جا ڪيترائي سياسي ۽ عوامي حلقا ڪاميابي ٿيٽر جي ڪاميابيءَ تي خوشي جو اظهار ڪري رهيا آهن

26 فيبروري ۽ 27 فيبروري آئيني ترميمن کان پوءِ ڪنهن به قسم جو اعتماد باقي ڪانہ رهيو

ملڪ کي بحران مان ڪڍڻ لاءِ آءُ ڪاڻ جهڙي ٽيڪنوڪريٽ حڪومت جي ضرورت آهي: مجلس وحدت المسلمين جو سربراهہ

ايڈيٽوريل
خبرت روزاني

دهشتگردي: علاقائي ڏمبوارين ۽ اندروني چٽليڪ

راجا زاهد اختر خانڏو
صفحو 4

آمريڪا، وينزويلا ۽ اقتدار جي نئين بساط

صفحو 4

گهوٽ نئون، ڄڄ پُراڻي!

مختيار اڻڙ
صفحو 4

اڇوڪو ڏينهن 06 جنوري

ميرِ اعظم علي تالپر
صفحو 4

حيدرآباد تعلقي پهراڙي ۾ ماحولياتي آلودگي انتها تي پهچي رئي، ساهم جون بيمارين وڌڻ لڳيون

ماحوليات کاتي پاران عوامي آگاهي مهم نہ هلائڻ سبب ماحولياتي آلودگي خطرناڪ حد تائين وڌڻ لڳي

پهراڙيءَ جي علاقن ۾ غيرقانوني طور استعمال ٿيل بيٽرين کي سڙڻ سبب سجو علاقو ڪارو ۽ ڌوئر زور شور سان جاري

رات جي وقت بيٽرين کي سڙڻ سبب سجو علاقو زهريلي ڪنڊن ۾ ڦريل رهي ٿو، ايڪڙن ڪنور جون مڊاڻيون ساڙجي راک ٿي ويون

سرور ڪوريجو (ن ع) تعلقي حيدرآباد ديهن ۾ ماحوليات کاتي پاران عوامي آگاهي مهم نہ هلائڻ سبب ماحولياتي آلودگي خطرناڪ حد تائين وڌڻ لڳي آهي جنهن سبب علاقي ۽ رهندڙ ماڻهون ۾ ساهه ڪڍ اکيون ۽ چمڙي جون بيمارين تيزي سان وڌي رهيون آهن علاقي ۽ حيدرآباد پرسان غيرقانوني طور استعمال ٿيل بيٽرين کي سڙڻ سبب ماحولياتي آلودگي شهر کان ڏور سجو ڪاروبار زور شور سان جاري آهي جنهن سان نه رڳو زهريل دونهون آسمان ۾ ساهه ڪڍ اکيون ۽ چمڙي جون بيمارين وڌي رهيون آهن پر انهيءَ خطرناڪ ڌاڌ ڏانهن ڌيان ڏيڻ لاءِ ڪنهن به ادارو يا فرد تيار نظر نٿو اچي.

ڪاروبار ۽ زهريلي ڌاڌ ڏي مشتمل هوندڙ علائقي جي ڪجهه سڌر سنڌين ماڻهن ٻڌايو ته هڪ سال اڳ ڪجهه ڪاروبارين پاران پنهنجي ڪاروبار کي وڌائڻ جي خيال سان هن علائقي ۾ بيٽرين جي سڙڻ سبب ڪيترائي ايڪڙ زمين ڪاري ٿي چڪي آهي. هن علائقي ۾ ڪيترائي ڪاروبار ٿي رهيا آهن جن ۾ بيٽرين جي سڙڻ سبب ڪيترائي ايڪڙ زمين ڪاري ٿي چڪي آهي. انهن ڪاروبارين ۾ ڪجهه ڪاروبار ته ڪجهه سالن کان هلي رهيا آهن ۽ ڪجهه ڪاروبار نوان شروع ٿيا آهن. هن علائقي ۾ ڪيترائي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ABC CERTIFIED
ايڈيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
هي اخبار پنڌ تارمير حمل سومرو پليئر پرنٽرز مل چيڪي عمرت ڪوب آف پبليڪيشنز هي چمت عمرت پبلڪيشنز گلي ڪار خواجه ٽال ماڻ ماڻي ماڻي
روزنامه عمرت ماڻاڻي اخبار ۽ ماڻاڻه تصويري ٽيبل سائيز ڪاغذ تي ڇپجي ٽي ڪري ڪراچي آفيس
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, Email: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

آڏار 06 جنوري 2026ع

دهشتگردي: علائقائي ڏميوارين ۽ اندروني چئلينج

دهشتگردي اڄ به پاڪستان لاءِ سڀ کان اهم چئلينج آهي، جيڪو صرف سرحدن اندر ئي نه پر علاقائي سطح تي به ڳنڍيل جو سبب آهي ڇاڪاڻ ته پاسي پاڪستان ۽ چين ڪڏهن به پنهنجي تي زور ڏني رهيا آهن ته هو پنهنجي سرزمين تي موجود دهشتگرد تنظيمن خلاف واضح ۽ نتيجه خيز قدم کڻي ۽ ٻئي پاسي ڪراچيءَ ۾ ماڻ هن آڏ ۾ هزار ڪلوگرام کان وڌيڪ تيار ٻاروديءَ مواد الهه ثابت ڪري چڪيو آهي ته دهشتگرديءَ جو نيٽ ورڪ ايڏا تائين سرگرم آهي ۽ موقعو ملڻ شرط وڏين تباهيون جوڙ منصوبو رکن ٿا. اهي ٻئي واقعا گذيچي پاڪستان جي سلامتي صورتحال جي سنجيدگيءَ کي پيچيدگيءَ ڏي اڇاگر ڪن ٿا.

بيجنگ ۽ پاڪستان ۽ چين جي پرڏيهي وزيرن جي ملاقات ڪنهيءَ جاري ٿيل گڏيل بيان رڳو سفارتي ٻولي نه، پر علاقائي سطح تي هڪ اهم ڇڪتاڻ جو اظهار به آهي ۽ پاڪستان ڏکڻ عرصي کان اهو موقف اختيار ڪندو رهيو آهي تہ افغان سرزمين تي موجود شدت پسند تنظيمون، خاص طور تي تحريڪ طالبان پاڪستان (ٽي ٽي پي)، پاڪستان اندر دهشتگرد ڪارروايون ڪري رهيون آهن ۽ اسلام آباد بار بار افغان طالبان حڪومت تي زور ڀريو آهي تہ هو افغان سرزمين کي پاڙوسي ملڪن خلاف استعمال ٿيڻ نه ڏين. پر عملي طور تي تحريڪ طالبان پاڪستان (ٽي ٽي پي) پاڪستان اندر دهشتگرد ڪارروايون ڪري رهيون آهن ۽ ان کي ڪابل ۾ محفوظ ٺڪاڻا ملي ٿا. جڏهن ته ڪابل انهن الزامن جي ترديد ڪندو رهيو آهي. چين چوي ٿو پاڪستان سان گڏ ان موقف جي حمايت ڪري ٿو، سفارتڪاري ۽ پاڪستان لاءِ اهم اخلاقي ۽ سياسي سهارو سمجهيو وڃي ٿو. ٻئي پاسي پاڪستان جي زور ڏنو ڏوه آهي تہ هو صرف دهشتگرد تنظيمن جي خاتمي لاءِ قدم کڻي ۽ پر اهي قدم قابل تصديق نه هجن. جيڪڏهن علاقائي ۽ عالمي سطح تي اعتماد بحال ٿي سگهي ٿو. پاڪستان افغان سرزمين ڪنهن به ملڪ خلاف دهشتگرديءَ لاءِ استعمال نه ٿيڻ ڏيڻ جي نقطه نظر جي اهميت رکي ٿي ڇاڪاڻ ته پاڪستان کي گذريل ٻن ڏهاڪن کان سرحد پار دهشتگرديءَ جو وڏو نقصان پهتو آهي. چين جهڙي عالمي طاقت سان پاڪستان سان گڏ بيهڻ، ان ڳالهه جو ثبوت آهي تہ دهشتگرديءَ خلاف صرف پاڪستان نه رهيو آهي پر سڄي خطي جي سلامتيءَ سان جڙيل معاملو بڻجي چڪو آهي. ٻئي طرف دهشتگرديءَ جا سي پي ڪ ۽ ٻين قانون نافذ ڪندڙ ادارن جي بروقت ڪارروائي پاڪستان جي اندروني سلامتيءَ جي محاذ تي هڪ اهم ڪاميابي آهي ۽ هزار ڪلوگرام ڪان وڌيڪ تيار ٻاروديءَ مواد جي هڻ اڇڻ مان اندازو لڳائي سگهجي ٿو تہ جيڪڏهن هي مواد استعمال ٿي ويڃي ها تہ ڪراچي جهڙي ميگا شهر ڪي ڪهڙي سطح جي تباهيءَ جو سبب ٿي سگهي ٿو. ابتدائي جاچ مطابق اهو مواد افغانستان کان بلوچستان وسيلي ڪراچيءَ پهچايو ويو. جيڪو پهرين سرحد پار دهشتگرديءَ جي خدشن کي هڏي ڏني ٿي سي ٽي ڊي عملدارن جو اهو چوڻ تہ هن منصوبي جي پويان پاڻيدي پيل تنظيمن جا نيٽ ورڪ ملوث آهن جا اڃتائين ڳنڍتيءَ جوڳي ڳالهه آهي ان مان معاملو سڌارڻ جهڙي ڏکيو ڪم ڪهاڙيءَ سطح جي تباهيءَ جو سبب ٿيڻ کان روڪي ٿو. ڪراچيءَ ۾ وڏي تباهيءَ جي ڪوشش ڪاميابي ۽ چين سان گڏ افغانستان تي سفارتي دٻاءُ، ٻئي پاڪستان جي دهشتگرديءَ خلاف جنگ ۾ اهم پهلو آهن پر هڪ جنگ ايتري ناهي جو ان لاءِ مستقل مزاجي علائقائي تعاون ۽ اندروني سطح تي مضبوط رياستي ادارن جي ضرورت آهي. انهن ٻنهي کي سڌڙيءَ کان ڪم ڪڍڻ ئي پاڪستان حقيقي معنيٰ ۾ دهشتگرديءَ جي ناسور کي چوٽڪارو حاصل ڪري سگهي ٿو

لطيفي لات — شاه عبداللطيف ڀٽائي

ڳهڙي ڳهڙو هٿ ڪري، اڀاهي ٿهاڙ!
جنگهه جڪي واڻ ۾ سيسي ۽ ڪي سيسار،
ڇوڙا ٻيڙا ڇڪ ۾، لڙ ۾ لڙهيس وار،
لکين ڇهتيس لوهٽيون، ٽيلهيون ڦرڻٽون ڌار؛
مڙيا مڃ هزار، ياڳا ٽيندي سُهٽي.
(سُر سهڻي)

علم هي وات تي هلندڙ خاموش مسافر!

منصور ڪلهوڙو

سنڌ جي ڏاميارن شاعر اُستاد بخاريءَ جيو ته:
جو ڪيڏ ڄياريءِ، اهو جيئندو رهندوءِ
جو عام آڌاريءِ، اهو جيئندو رهندوءِ
مون کي تاريخ ۽ تقديرِ ڏني ٻڌ آهي،
جو سنڌ سنواريءِ، اهو جيئندو رهندوءِ

قومِ جي جيارڻ ۽ ماڻر علم ۽ شعور سان آڻسا ڪري هوندو آهي. ان ڪري جي سهري جو جيئرو وڻ استاد جي سر تي هجي ٿو اوتري شايد سماج جي ڪنهن ٻئي فرد تي نه هجي. ڪجهه ماڻهو بنا ڏيڪاءِ ۽ لهاڙ جي پنهنجي حصي جو خاموشيءَ سان ڪم ڪندا رهندا آهن سندن مقصد نه شهرت ماڻڻ هوندو آهي، نه ئي سندن نگاهه انعام ۽ اعزاز تي اٽڪيل هوندي آهي. اهڙا ماڻهو عمل جون وات ته خاموش مسافر وانگر هلندا رهندا آهن سندن محنتن ۽ لازوال قربانين جا نشان وقت جي سينڌ تي ڳهرا پڄي ويندا آهن پوءِ جا ماڻهو اُهڙن هيرن جي پرک نه هجي يا مُلهڻهيل ماڻهو نه تاريخ جي تاراڱي انهن جو ملهه ڪندي آهن.

پروفيسر منير دومڪي نه فقط آهڙي ئي خاموش پر انتهائي اثراڻندڙ ڪردار جو ناالو آهي سنڌ جي علمي شهر لاڙڪاڻي ۽ جنم ونڊاڙ سر منير دومڪي جن وقت ايجوڪيشن ٽريننگ اُستاديٽ ڪاليج ۽ پنهنجنءَ جنهن سراڃنار ٿاڻي رهيو آهي هو رڳو هڪ استاد کي ناهي پر هڪ سنجيده محقق، انگريزي ٻوليءَ جو ليکڪ، مترجم ۽ انگريزي ادب جو پارکو رهيو آهي سندس تدريس ڪتابي جاڳ ناڻين محدود نه رهي ٿي پر شاگردن ۽ سوجهرو سوال ڪرڻ ۽ تنقيدي شعور پيدا ڪري ٿي.

زندگي جا ڪي پاسا، فن لافاني

هن جي شخصيت جو اهم پهلو تحقيق سان وابستگي ۽ علم جي عام ڪرڻ آهي. انگريزي ادب کي سادي، ياماقصد سنڌي ٻوليءَ ۾ پيش ڪرڻ، مغربي فڪر کي شاهه لطيف جي دانائيءَ سان جوڙڻ ۽ ادب کي سماج سان ڳنڍڻ سندس ڪتابي ڪمن مان ڏسڻ ۾ اچي ٿو ثبوت آهي عاجزي، اخلاص ۽ انسان دوستي سندس شخصيت جون نمايان وصفون آهن.

سندس ڪتاب "زندگي ڪاڻي، فن لافاني" سنڌي ادب ۾ پنهنجي الڳ ٿي ڏاکڙي حيثيت رکي ٿو. هن ڪتاب ۾ زندگيءَ، جدوجهد، ڪاميابي، ناڪامي، عشق ۽ عقل جهڙن موضوعن کي اهڙي ته سادگيءَ سان پيش ڪيو ويو آهي جو پڙهندڙ پنا ڪنهن ڏکيائيءَ جي ڪيڙهي معنيٰ ناڻين پهچي وڃي ٿو. هي ڪتاب رڳو ادب جو مطالعو نه پر زندگيءَ ٻابت ٿيڻ ڏاکڙي زاويه ۽ مهيا ڪري ٿو.

سائين منير دومڪيءَ جي ليکڪپ سبزيز (Sages of Sindh) "مون ڏات آنوڪي آندي" نوجوان ۽ خاص متوليت ماڻي ڇڪو ڏيو. جنهن ڏريعي هو نامور اديبن جي خراج پيش ڪرڻ سان گڏ نون ليکڪن ۽ شاعرن جي همت افزائيءِ ۾ ڪري ٿو. ان کان سواءِ "ڏيئرس ايڪيديمي لاڙڪاڻي" ڏريعي هو ڪيترن ئي شاگردن کي علم جي وات تي اڇڻي وڌڻ جو حوصلو ناڻي رهيو آهي.

ڪهوٽ نئون، ڇڄ پُراڻي!

مير اعظم علي تالپر

ڊنيا ۾ هر سال 31 ڊسمبر جي اڌ رات جو 12 ڏڪي "موجوده" يا 'هلندڙ' سال کي اوداع چئي ڇڏ ٻني نئين سال 'شاندار استقبال' ڪيو ويندو آهي ۽ وري ان کي سال جي 365 ڏينهن (12 مهينن) بعد به خدا حافظ چيو ويندو آهي ۽ ائين "آيو ۽ ويو" جي بنياد تي سال ايندا ۽ ويندا رهن ٿا آهن ۽ جيستائين هي ڊنيا ۽ جهان باقي آهن تہ آهن سال جو به سلسلو جاري ۽ ساري رهندو. راقم واضح ڪري ٿو تہ هڪ نئين ۽ پُراڻي سال جي باري ۾ هوش سنڀاڻ ڪڏهن پهرين ڏهڪ بابا ۽ سردار (مرحوم) جي ڇڄ سال جي متعلق گفتگو ڪندا هئن ۽ هي جيڪي پاڻ ۾ هن طرح سان جڏي رهيا هئا تہ برس ڊسمبر جا آخري ڏينهن آهن. اسڪول جي ننڍا ٻار جڏهن ٽيڊ وڏين آهن سال وڃي اڇهه نئون سال ۽ جنوري جو مهينو ڪهڙي آيو ۽ جنوري ۾ سي سالا ڪٿ ۽ رات جو پوندو (ونندو) آسمان ۾ تارن وڏو هو شڪل ڪندو ڪٿ ۽ سخت سياري جي راتين جو سلسلو ڪجهه راتين هلندو ۽ پوءِ فجر ڏاڪ اوپر ڀرسان وڏو ٿيندو ڏيکاريندو هو پر هاڻي اوهه زمانا جهڙا ڪٿ ڪٿ ڪٿ